

**"ÎNVĂȚARE DE-A LUNGUL VIETII" - FORMULA DE SUCCES
AL PROCESULUI DE ÎNVĂȚĂMÎNT ORIENTAT SPRE
CALITATEA PREGĂTIRII SPECIALISTULUI**

LIDIA STUPACENCO, dr., conf.
Universitatea de Stat „Alecu Russo”

Caracterul multidimensional și complex al cunoștințelor actuale, al condițiilor de muncă obligă școala superioară de a modifica și moderniza laturile procesului de învățămînt: predarea-învățarea-evaluarea. Accentul se pune pe învățare, latura procesului de învățămînt intenționată, programată, organizată și conștientă de asimilare și dobîndire a cunoștințelor teoretice și practice de către student pe baza predării și a studiului independent. Studiul independent devine fundamental învățămîntului superior. Teoria și practica educațională ne arată că numai cunoștințele, pe care studentul le-a dobîndit independent, le-a aplicat în practică devin pentru el o valoare, o moștenire.

Studiul independent în viziunea noastră reprezintă forma de activitate complexă și variată de învățare liberă, personală, individuală, atât în cadrul orelor de curs cât și pentru îndeplinirea obiectivelor activității extradidactice în cadrul timpului ce-l are la dispoziție fiecare din tinerii studioși.

Însușirea tehnicii studiului individual independent are influențe benefice asupra calității performanțelor și eficienței învățării și perfecționării, căci ceea ce-ți însușești singur, ceea ce descoperi singur, devine convingere personală, atât în plan teoretic cât și practic, asigurând o pregătire temeinică, valoroasă, competitivă, creativă.

Școala superioară trece treptat de la transmiterea cunoștințelor studenților la dirijarea cu activitatea cognitivă, la formarea experienței creative a lor. Perioada de trecere presupune: evidența gătinței psihologice, teoretice și practice a studentului de a învăța în școala superioară; selectarea corespunzătoare a materialului de studiu; planificarea volumului materialului ținînd cont de accesibilitatea lui; utilizarea tehnologiilor educaționale avansate de predare-învățare, tehnologiilor de evaluare a cunoștințelor studenților; elaborarea metodicii studierii nivelului dezvoltării spiritului de independență la fiecare student.

În baza învățării viitorilor specialiști în condițiile actuale se pune principiul autoinstruirii, care vizează finalitățile primordiale ale procesului de învățămînt: cunoștințele ("a ști"), capacitățile ("a ști să faci"), atitudinile ("a ști să fii") și integrarea lor în competențe profesionale ș caracteristice viitorului specialist. Este important ca studentul să știe a:

dobândi independent cunoștințe din diverse surse; lucra cu informația; alege și construi metode de lucru adecvate scopurilor și obiectelor învățării; aplica cunoștințele în practică, colabora cu profesorul.

În contextul dat studiul individual independent urmărește să contribuie la realizarea următoarelor obiective: îmbogățirea și aprofundarea continuă a cunoștințelor și dezvoltarea priceperilor și deprinderilor intelectuale, profesionale în pas cu progresul social, în general, cu progresul științifico-tehnic, în special; dezvoltarea capacităților, aptitudinilor intelectuale, profesionale, manageriale; însușirea unei tehnici de formare și perfecționare intelectuală, profesională etc., liberă, independentă, personală în cadrul căreia să se manifeste pregnant capacitatea și abilitatea de a învăța și investiga singur, în mod independent, eficient și creativ.

Realizarea obiectivelor studiului individual independent are la bază eforturile de formare a capacității de a învăța cum să înveți și să cercetezi singur. Această capacitate de a învăța cum să înveți sau să investighezi singur este demarată de îndrumările competente, suplă, sistematice și eficiente ale profesorului.

Deci, profesorul organizează, dirijează, coordonează munca independentă a studentului. Organizarea în acest caz reprezintă ansamblul proceselor de conducere prin intermediul cărora se divizează activitatea ansamblului, stabilindu-se și delimitându-se subactivitățile și sarcinile corespunzătoare, având în vedere resursele disponibile și utilizarea lor cât mai eficientă în atingerea scopurilor și obiectivelor planificate. Organizarea are în câmpul său de vedere mijlocul de a îndruma și regla activitatea indivizilor și grupurilor în sistemul instruirii. Conceptul "dirijare" în contextul dat determină caracterul infleunțelor obiectului dirijat (activitatea studentului) desfășurate într-o anumită continuitate pentru a atinge scopul pus.

Organizarea muncii independente prevede: formularea obiectivelor de referință și operaționale a cursului predat; conștientizarea obiectelor de către studenți; evaluarea rezultatelor muncii independente.

Pentru a organiza munca independentă este nevoie de a elabora programe corespunzătoare. Elaborând programa muncii independente profesorul arată cu ce scop vor fi formate cunoștințele, preconizează finalitățile studierii materialului propus.

În esență întreaga activitate cognitivă de învățare a studentului, desfășurată în cadrul muncii independente are câteva însușiri:

- exterioare, care include planuirea studiului independent, realizarea sarcinilor de lucru fără un instructaj suplimentar și fără ajutorul profesorului;
- interne, exprimate prin manifestarea independenței intelectuale și creativității în procesul realizării sarcinilor didactice (sarcini de reproducere, sarcini de cercetare, sarcini investigaționale);
- generale, exprimate prin prezența sarcinii cognitive sau praxiologice, sarcină care devine problemă, ce necesită soluționare și eforturi intelectuale, afective, volitive.
 - Înșușirile nominalizate sunt determinate de procesul de învățământ care are caracter:
 - modern - tendința spre perfecționare;
 - integrativ - sinteza cunoștințelor, disciplinelor fundamentale, umanitare și aplicative;
 - optim - tendința de a atinge scopul înaintat prin eforturi minimale;
 - științific - analiza științifică a procesului de învățământ.

Generalizînd cele menționate conchidem că succesul, gestionarea muncii independente a studentului depinde de vârsta studenților, nivelul pregătirii lor, competența și măiestria pedagogică a profesorului, caracterul materialului studiat, particularitățile procesului de învățământ în instituția dată, starea bazei materiale ș.a.

Bibliografie selectivă

1. Bunescu V., Învățarea deplină. Teorie și practică, E.D.P., București, 1995
2. Crețu C., Psihopedagogia succesului, Ed.Polirom, Iași, 1997
3. Delors J. (coord.), Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO al Comisiei Internaționale pentru Educație în sec.XXI, Ed.Polirom, Iași, 2000